

Kwaliteits- en Capaciteitsplan 2013

Bevindingen van de marktconsultatie

Team Long term Grid Planning

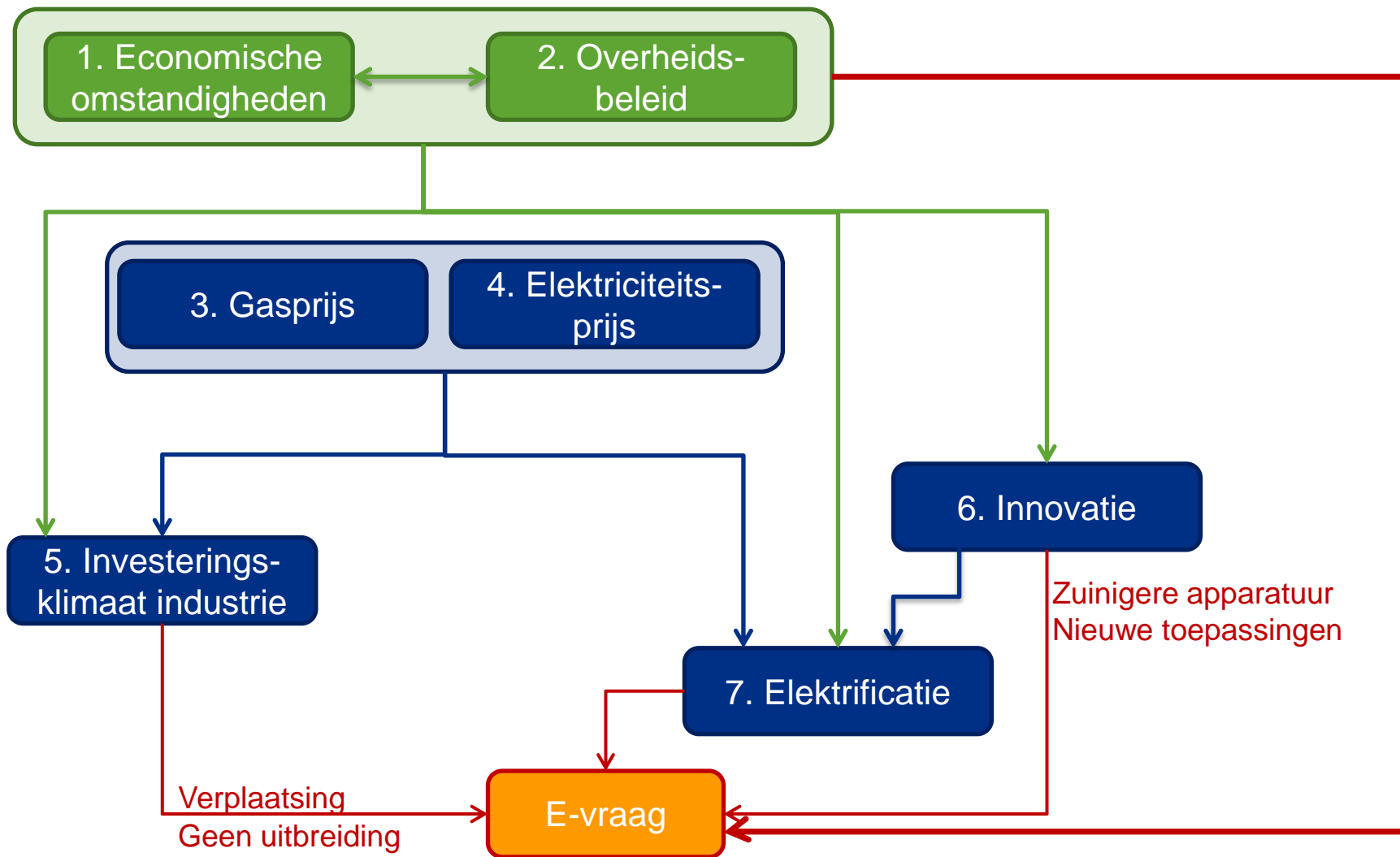
Arnhem, 11 september 2013



Inhoudsopgave

- Vraagontwikkeling
- Ontwikkelingen grootschalige productievermogen
- Ontwikkelingen duurzaam
- Totaalbeeld van de marktconsultatie

Vraagontwikkeling - Belangrijke factoren



Vraagontwikkeling

- Algemeen beeld is dat de vraagontwikkeling zich de komende jaren zal bewegen tussen 0% en 1,5%
- Hoogste genoemde groeipercentage is 2%
- Koppeling van ontwikkeling elektriciteitsvraag met BBP wordt algemeen ondersteund
- Invloed van technologische ontwikkelingen lijkt binnen zichtperiode beperkt

Grootschalige productie: Opgesteld vermogen

- Er bestaat brede consensus dat er in Nederland teveel conventioneel productievermogen in aanbouw is;
- Als oorzaken hiervoor werden genoemd:
 - Aansporen van producenten door overheid in 2005-2006, tot bouw van centrales; om de leveringszekerheid in Nederland zeker te stellen;
 - Huidige marktstructuur , oligopolie
 - Ongekende trendbreuk in verbruiksgroei door recessie;
 - Explosieve groei van duurzame opwek in Duitsland.
- De kans dat er in de komende jaren nog gestart zal worden met de bouw van nieuwe gas- en kolencentrales wordt dan ook heel laag ingeschat.

Grootschalige productie: Opgesteld vermogen

- Veelal wordt de kans op bouw van een nieuwe kerncentrale vanwege de financiële risico's heel laag ingeschat.
- Met name de nieuwe generatie gaseenheden, als marginale eenheden, zullen volgens respondenten de gevolgen van de doorgeschoten nieuwbouw ondervinden;
- Enkele geïnterviewden meldden dat het niet ondenkbeeldig is dat nieuwe gaseenheden na afloop van afname en garantietesten diep geconserveerd worden.

Grootschalige productie: De inzet

- Geen verandering in de merit order verwacht, omdat wordt voorzien dat:
 - De prijs van CO2-emissierechten, zelfs bij toepassing set-aside, niet significant zal stijgen;
 - Bijstoken van biomassa in kolencentrales noodzakelijk is om de duurzaamheidsdoelstellingen van de overheid te realiseren;
 - De kansen voor grootschalige schaliegaswinning in Europa beperkt zijn;
 - Druk op kolenprijs aanhoudt vanwege grootschalige inzet van schaliegas in de Verenigde Staten;
 - Het allocatiemechanisme van GTS voorlopig niet zal wijzigen.

Grootschalige productie: De inzet

- Ontwikkelingen met positief effect op gasvermogen:
 - Het SER Energieakkoord waarin de sluiting van kolencentrales wordt afgesproken;
 - Het afschaffen van de Mep-subsidie voor het bijstoken van biomassa;
 - De ontwikkeling/ import van schaliegas in Europa, waardoor Rusland en Noorwegen gedwongen worden de gasprijzen aan te passen

Duurzame productie: Algemeen

- Gemengd beeld bij geïnterviewden over realisatie 16% duurzaamheidsdoelstellingen van Rutte II voor 2020.
- Minister Kamp pakt zaken voortvarend op, maar geïnterviewden hebben twijfels over toekennen subsidies.
- Energiebesparing is nog een optie die door overheid kan worden toegepast om subsidiekosten te verminderen.
- SER energieakkoord zou volgens diverse geïnterviewden meer fundament onder 16% doelstelling kunnen geven.

Duurzame productie: Algemeen

- Enkele producenten ontwikkelen plannen om oude kolencentrales op volledig biomassastoken om te bouwen;
- Overheid hanteert voor de realisatie van de 16%-doelstelling als volgorde: wind op land – biomassa – near- offshore wind.

Duurzame productie: Wind op land algemeen

- Over structuurvisie zijn meningen verdeeld;
- Een deel van de geïnterviewden verwacht dat provinciale taakstellingen door planologische problemen niet gerealiseerd worden;
- Anderen verwachten dat EZ op basis van RijksCoördinatieRegeling hier voldoende tegenwicht aan kan bieden

Duurzame productie: Offshore wind

- Brede consensus dat offshore wind een dure optie is, waarvoor het moeilijk is om aanzienlijke kostenreductie te realiseren;
- Dit vanwege:
 - De zware omgevingscondities waarin molens moeten opereren;
 - De beperkte innovatieve ruimte vanuit werktuigbouwkundig oogpunt.

Duurzame productie: Zon-PV

- Voor particulieren is zon-PV al lonend.
- Bij zon-PV nog veel ruimte voor innovatie.
- Grootschalige implementatie blijft nog uit door afwachtende houding vanwege innovatie
- Groei van Zon-PV gaat ten koste van draaiuren gasvermogen

Internationaal - Duitsland

- Situatie in Duitsland gunstig voor Europese duurzaamheidsdoelstellingen, maar subsidiesysteem werkt verstorend
- Lagere prijs lijkt goed voor Duitse consument, maar door lagere prijzen wordt te subsidiëren onrendabele top RES groter. Ook dit betaalt de Duitse consument;
- Lage prijs wel gunstig voor Nederlandse consument/ handel
- Lagere prijs niet goed voor Nederlandse producent en daarmee ook niet voor de toekomst van het gasvermogen in Nederland

Internationaal - Duitsland

- Percentage van de totale prijs voor aansluitkosten wordt belangrijker. In Duitsland al initiatieven om totaalplannen te maken over productiecapaciteit en benodigd netwerk. Zon-PV alleen nog maar daar waar net beschikbaar is.
- Misschien gaat ontwikkeling van duurzaam in Duitsland te hard: Een techniek moet eerst rendabel zijn, dan pas grootschalig toepassen.
- CO2 prijs te laag, daardoor oud kolenvermogen en bruinkool richting 2020 nog steeds rendabel.
- Twijfel over realisatie van gasplannen.

Internationaal - België

- Meer interconnectie met België kan gunstig zijn voor de export van Nederlands gasvermogen
- Investeren in productievermogen in België zeer moeilijk onder andere vanwege gewestenstructuur.

Totaalbeeld marktconsultatie

Markt:

- De vraag naar elektriciteit zal de komende jaren slechts beperkt stijgen
- Duurzame opwekking zowel nationaal als internationaal drukt steeds meer een stempel op de elektriciteitsprijs.
- Verbruikers vragen om uitbreiding van interconnectiecapaciteit met Duitsland om goedkope duurzame stroom uit Duitsland te kunnen kopen.
- Aantal producenten geen voorstander van deze uitbreiding omdat het gaat om gesubsidieerde stroom die de business case van gas- en koleneenheden ondergraaft.
- Verschillende producenten pleiten voor een capaciteitsmarkt, om in staat te blijven de noodzakelijke systeemflexibiliteit te kunnen leveren.

Totaalbeeld marktconsultatie

Conventionele Productie (1/2)

- Hausse aan nieuwbouw van centrales in Nederland heeft geresulteerd in vermogenssurplus
- (Duits) duurzaam vermogen zet druk op rendement gas- en kolencentrales.
- Gasvermogen waaronder ook het WKK-deel wordt extra getroffen vanwege hoge gasprijzen.

Totaalbeeld marktconsultatie

Conventionele Productie (2/2)

- Kolencentrales profiteren momenteel van lage kolenprijzen, door het verminderde kolenverbruik in de Verenigde Staten vanwege de inzet van schaliegas in de Amerikaanse elektriciteitsproductie.
- Kans op omslag in concurrentieverhoudingen gas kolen is klein, omdat:
 - De handel in CO₂-emissierechten in het slop zit en de verwachting is dat dit zeker tot 2020 zal aanhouden.
 - Geen grote schaliegasrevolutie voor Europa wordt verwacht.

Totaalbeeld marktconsultatie

Duurzame Productie

- Brede twijfel of doelstellingen voor windvermogen op land gehaald zullen worden, vanwege slechte economische omstandigheden en moeizame vergunningsprocedures
- Kans dat offshore wind doelstellingen behaald zullen worden, wordt door markt aanzienlijk lager ingeschat dan voor wind op land.

TenneT is de eerste grensoverschrijdende elektriciteitstransporteur van Europa. Met 20.000 kilometer aan hoogspanningsverbindingen en 36 miljoen eindgebruikers in Nederland en Duitsland behoren we tot de top 5 elektriciteitstransporteurs van Europa. Onze focus is gericht op de ontwikkeling van een Noordwest-Europese energiemarkt en op de integratie van duurzame energie.

Taking power further

www.tennet.eu

